

Список використаних джерел:

1. Вачков И. В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники : учеб. пособие / И. В. Вачков. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Ось-89, 2000. – 224 с.
2. Мельничук І. М. Цільові аспекти використання тренінгів / І. М. Мельничук // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини. – 2007. – Вип. 19. – С. 185–192.
3. 18 програм тренінгов : руководство для профессионалов / под науч. ред. В. А. Чикер. – СПб. : Речь, 2007. – 368 с.

Мартинів О.М.

старший викладач,

Львівська державна фінансова академія

РОЗУМІННЯ ФЕНОМЕНУ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖЕННЯ СТУДЕНТІВ

Культура здоров'язбереження студентів є одним із компонентів фізичної культури та загальної культури майбутнього фахівця. Основними показниками сформованості культури здоров'язбереження є рівень здоров'я і фізичного розвитку студента, ступінь використання фізичної культури в різних сферах діяльності, самостійної діяльності у напрямі збереження здоров'я та ін.

На державному рівні спостерігається поглиблений інтерес до питання про загальні правові, соціальні, економічні й організаційні основи зміцнення здоров'я громадян, досягнення високого рівня працездатності та довголіття засобами фізичної культури і спорту [2]. На підставі зазначених показників розробляється державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Науковці вважають, що сукупність цінностей здорового способу життя є основою культури здоров'я [3], або в інтерпретації деяких дослідників визначається як «культура здоров'язбереження» [1].

Філософське тлумачення поняття «культура» спрямовує розгляд його змісту як системи надбіологічних програм людської життєдіяльності (діяльності, поведінки і спілкування), що розвивається історично і забезпечує відтворення та зміну соціального життя в усіх його основних напрямках. Програми діяльності і поведінки представлені різноманітним знань, норм,

навичок, ідеалів, зразків діяльності та поведінки, ідей, гіпотез, цілей і ціннісних орієнтацій. Культура зберігає, транслює цей досвід, генерує нові програми діяльності і поведінки, які, реалізуючись у відповідних видах і формах людської активності, породжують реальні зміни в житті суспільства.

Якщо набуття знань, умінь, навичок здорового способу життя сприятиме формуванню у людини ціннісного ставлення до здоров'я, то можна говорити про формування сукупності духовних цінностей, певних видів діяльності, що спрямовуються на створення сприятливих для здоров'я ефектів. Виникає певний вид культури, що реалізується у вигляді нового виду людської активності – реалізації здорового способу життя, що має назву «культура здоров'я».

Сучасні дослідники нараховують понад 500 визначень культури, що зумовлено, насамперед, багатогранністю феномена та широким вживанням цього терміну в різних словосполученнях («культура мови», «культура спілкування», «фізична культура», «культура здоров'я» та ін.).

У межах найбільш загального, філософського уявлення про світ концепт «культура» розглядається як соціально-прогресивна творча діяльність людини в усіх сферах буття і свідомості, що є діалектичною єдністю процесів опредмечування (створення цінностей, норм, знакових систем тощо) і розпредмечування (освоєня культурного спадку), спрямована на перетворення дійсності, багатства людської історії у внутрішнє багатство особистості, на всебічне виявлення і розвиток сутнісних сил людини.

У повсякденному житті поняття «культура» вживають, насамперед, у трьох значеннях. По-перше, під культурою розуміють певну сферу життя суспільства, закріплену в окремих інституціях (міністерство культури; журнали, театри, музеї, що займаються виробництвом і поширенням духовних цінностей). По-друге, під культурою розуміють сукупність духовних цінностей і норм, які властиві великій соціальній групі, нації (наприклад, елітарна культура, українська культура, антична культура тощо). По-третє, культура є виразом високого рівня якісного розвитку духовних досягнень («культурна людина» в значенні «вихована»). «Рівневий» смисл вноситься в поняття «культура», коли вона протиставляється некультурності – відсутності культури.

Культура – це специфічний спосіб людської діяльності, тому зрозуміти сутність культури можна через призму діяльності людини. Тому феномен культури можна визначити як сукупність не тільки матеріальних, а й духовних цінностей, які відображають активну творчу діяльність людей в освоєнні світу в процесі гармонізації відносин між людиною, суспільством і природою.

Основними функціями культури визначаються адаптаційна, інтегративна, нормативна, пізнавальна, комунікативна. У загальній характеристиці зазначених функцій доцільно вичленити ті ознаки, які спрямовуються на формування культури здоров'язбереження майбутніх фахівців у вищій школі.

Виокремлюючи культуру здоров'я як базовий, фундаментальний шар культури особистості і суспільства, що визначає різні форми та механізми «вбудовування» природного начала в соціокультурну систему, З. Литвинова конкретизує сутність таких понять, як «культура здоров'я суспільства» і «культура здоров'я особистості». Культура здоров'я суспільства розглядається дослідницею як сукупність цінностей і норм, які реалізуються соціумом і забезпечують необхідні умови (економічні, соціальні, світоглядні тощо) для формування потреб особистості в максимальній самореалізації і можливостей задоволення цих потреб. Культура здоров'я особистості, в свою чергу, може розглядатися як єдність потреб і здатності індивіда до максимальної самореалізації в якості соціально та індивідуально значущого суб'єкта на основі використання природного потенціалу, перетвореного у відповідності з цілями та принципами культуровідповідності в межах його оптимального функціонування.

Таким чином, загальна культура і культура здоров'я, яка передбачає спрямованість особистості на формування культури здоров'язбереження, є одним із засобів (форм, способів) задоволення головної потреби будь-якої системи, в тому числі й суспільства: потреби у виживанні, в існуванні, у самозбереженні.

Культура здоров'язбереження як предмет вивчення перебуває в центрі наукових пошуків багатьох учених, котрі характеризують культуру здоров'я як єдність пріоритету цінності здоров'я, високої активності із засвоєння та трансляції в майбутній професійній діяльності глибинних знань про шляхи та засоби ефективного формування, збереження і зміцнення здоров'я [1, с. 127].

Робота зі студентами в цьому напрямі передбачає формування у них необхідних знань (гностичний компонент), ціннісного

ставлення до збереження здоров'я (аксіологічний компонент), що є показниками сформованості культури здоров'я, а також умінь і навичок на практиці підтримувати здоровий спосіб життя, виявляючи певний рівень культури здоров'язбереження (діяльнісний компонент), що в сукупності можна визначити за певними параметрами (оцінювальний компонент).

Отже, феномен «культура здоров'язбереження» слід розглядати як важливий компонент загальної культури людини, обумовлений матеріальним і духовним середовищем життєдіяльності суспільства, що знаходить вираз у системі цінностей, знань, потреб, умінь і навичок формування, збереження та зміцнення її здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Башавець Н. А. Теоретико-методичні засади формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації студентів вищих економічних навчальних закладів : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Башавець Наталія Андріївна. – Одеса, 2012. – 555 с.

2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 10 лютого 2000 року №1453-III / Голос України. – 21.03.2000 р.

3. Соловьева Н. И. Здоровьесберегающая система образования в обеспечении формирования культуры здорового образа жизни учащихся : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Соловьева Наталья Ивановна. – Ставрополь, 2005. – 195 с.

Онищук А.С.

викладач,

Хмельницький національний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Зростаючі потреби суспільства у перекладачах-професіоналах, фахова підготовка котрих відзначається високою кваліфікацією, конкурентноздатністю, належним рівнем інтелектуального розвитку, передбачає спрямованість освіти на формування у них професійної компетентності. Створення і реалізація сприятливих педагогічних умов для саморозвитку майбутніх перекладачів ґрунтується на використанні педагогічних інновацій, у яких